

7. Пащенко Д. І. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до гуманістичного виховання учнів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Д. І. Пащенко. – К., 2006. – 36с.

8. Пташнік Н. М. Формування ціннісних орієнтацій молодших школярів у процесі позакласної народознавчої роботи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Н. М. Пташнік. – Вінниця, 2012. – 20с.

9. Пустовіт Г. П. Деякі аспекти методології позашкільної освіти / Г.П. Пустовіт // Шлях освіти. – 2000. – № 2. – С. 11–15.

10. Савченко О. Я. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів / О. Я. Савченко // Початкова школа. – 2001. – № 7. – С. 1–5.

УДК 373.3.091.32:004.5.031.42(043.2)

Лалак Наталія Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,

Мішко Марія Василівна,

магістр спеціальності «Початкова освіта»,

Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

В Концепції Нової української школи зазначено, що провідною метою освітньої реформи є підвищення якості освіти. Серед чинників, які забезпечують якість початкової ланки загальної середньої освіти можна виокремити впровадження методик особистісно і компетентісно зорієнтованого навчання, виховання і розвитку молодших школярів, технологічність освітнього процесу, адекватну підготовку педагогічних кадрів. Як показує практика, у майбутніх педагогів ще не завжди сформована здатність динамічно реагувати на запити громадського життя, вони не повною мірою володіють сучасними передовими освітніми технологіями, які сприяють всебічному розвитку особистості молодшого школяра.

В контексті сьогодення, вчитель початкової школи має орієнтуватися не лише в типових педагогічних ситуаціях, але й розуміти специфіку організації навчальної діяльності в умовах варіативності освітнього простору в початковій школі, вміти застосовувати інтерактивні технології навчання з метою залучення всіх школярів до процесу пізнання [4].

З'ясовано, що основна причина труднощів в майбутніх учителів щодо реалізації інтерактивного навчання молодших школярів – недосконалість знань з особистісного розвитку учнів та недостатній рівень готовності до такого

навчання, розроблення та застосування системи інтерактивних завдань з урахуванням рівнів інтелектуального розвитку молодших школярів, надання педагогічної допомоги адекватної потребам учнів у засвоєнні навчального матеріалу, несформована комунікативна компетентність. Одним із шляхів розв'язання цієї проблеми в системі фахової підготовки, на нашу думку, є створення оптимальних педагогічних умов для вдосконалення педагогічної майстерності майбутнього вчителя початкових класів щодо застосування в освітньому просторі інтерактивних технологій навчання [2].

Насамперед, визначимося з поняттям «педагогічні умови». Під умовою традиційно розуміють філософську категорію, що виражає відношення предмета до довкілля, без яких він не зможе існувати, більше того, умови складають те середовище, обстановку, в якій явище виникає, існує й розвивається [1]. Трансформуючи значення слова «умова» на педагогічну діяльність викладачів і студентів, ми матимемо справу з педагогічними умовами підготовки майбутніх вчителів до запровадження інтерактивного навчання. Під педагогічними умовами розуміємо як обстановку, в якій організовується та проводиться робота у напрямі формування у майбутніх вчителів готовності до запровадження інтерактивного навчання, так і чинники, які на неї впливають. А тому до цієї категорії можна зарахувати все, що здійснюється під керівництвом викладачів та педагогів і впливає на оволодіння студентами інтерактивною технологією. Педагогічні умови завжди підпорядковані зовнішнім і внутрішнім чинникам: до зовнішніх можна віднести, наприклад, особливості організації навчально-виховного процесу; зміст навчального матеріалу; побудову міжособистісної взаємодії учасників навчання тощо, до внутрішніх – рівень професійної мотивації студентів; їхня потреба у самовдосконаленні; їхні нахили, уподобання, зацікавленість у професійному становленні тощо

Спробуємо визначити педагогічні умови, реалізація яких може позитивно вплинути на досліджуваний нами феномен – підготовку студентів до застосування інтерактивних технологій в освітньому просторі початкової школи. На нашу думку, це: активізація мотивації майбутніх вчителів початкової школи до ефективного застосування інтерактивних технологій; удосконалення змістового компоненту фахової підготовки з метою розширення науково-методичних аспектів майбутніх фахівців про інтерактивне навчання молодших школярів; використання різних видів педагогічної практики щодо реалізації інтерактивного навчання в початковій школі.

Розглянемо реалізацію визначених педагогічних умов. Першою педагогічною умовою є активізація мотивації майбутніх вчителів початкової школи до ефективного застосування інтерактивних технологій навчання молодших школярів. Складність і багатоаспектність проблеми мотивації зумовлює різноманітність підходів до розуміння її сутності, природи, структури. Взаємозалежність зовнішніх і внутрішніх умов розвитку особистості та її мотиваційної сфери досліджували Б. Ананьєв, Л. Виготський, О. Леонтєв, В. Мясіщєв, С. Рубінштейн та інші. Дослідники: О. Галус, Є. Ільїн,

В. Семиченко виділяють такі функції мотивації: спонукальну, енергетичну, дозувальну, регулятивну, селективну, коригувальну, цілеутворювальну, змістоутворювальну. На підставі вивчення теоретичних засад мотивації майбутніх учителів початкових класів до реалізації інтерактивного навчання розглядаємо як ієрархічну систему мотивів, що спонукають їх до активної навчально-пізнавальної діяльності, особистісного та професійного самовдосконалення, зокрема до використання варіативних форм роботи на уроці. Серед з'ясованих нами мотивів щодо необхідності використання майбутніми фахівцями інтерактивних технологій на уроках в початковій школі переважають такі: усвідомлення професійної необхідності використання інтерактивних технологій, професійної самореалізації, потреба у самопізнанні, глибокі пізнавальні та професійні інтереси, пізнавальні мотиви пов'язані зі змістом навчальної діяльності та процесом її виконання.

Друга педагогічна умова – удосконалення змістового компоненту фахової підготовки з метою розширення науково-методичних аспектів майбутніх фахівців про інтерактивне навчання молодших школярів. Аналіз навчальних планів спеціальності «Початкова освіта» ОС «Бакалавр», ОС «Магістр» дає підстави стверджувати, що дисципліни суспільного, загальнопрофесійного, гуманітарного циклів мають свої специфічні освітні цілі та завдання, особливий предметний зміст. Саме у процесі їх вивчення на лекційних та семінарських заняттях студенти знайомляться з теоретичними та практичними аспектами інтерактивного навчання [5]. До прикладу це: Педагогічні технології в початковій школі, Вибрані питання методики навчання в галузі «Математика», Робота з обдарованими дітьми в початковій школі, Сучасні педагогічні технології, Технології навчання освітньої галузі «Мови і література», Технології навчання освітньої галузі «Природознавство» та «Суспільствознавство», Технології вивчення освітньої галузі «Математика» тощо. Серед форм проведення лекційно-семінарських занять найбільш ефективними вважаємо такі: дискусія, інтерактивна лекція, лекція-відеотренінг, інструктивно-методичні заняття, консультації, конференції з обміну досвідом, майстер-класи, коучинги, круглий стіл, ситуативний аналіз.

Третьою педагогічною умовою, на нашу думку, є використання різних видів педагогічної практики щодо реалізації інтерактивного навчання в початковій школі.

Педагоги характеризують поняття «педагогічна практика» як:

–«навчання технологіям дії на основі певної концепції реальності в інтерактивній формі»;

–один із специфічних способів одержання особистісного досвіду; групове заняття під безпосереднім керівництвом ведучого, скероване на розвиток особистісних навичок;

–«запланований процес модифікації (зміни) ставлення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі» [3].

Саме під час проходження різних видів педагогічних практик майбутні фахівці разом з учнями включаються в освітнє середовище, де відбувається постійна активна взаємодія всіх учасників. Педагоги та школярі вчаться спілкуватися, бути демократичними, критично мислити, поважати думку один одного, приймати продумані рішення. Як показує практика, використання інтерактивних технологій у освітньому середовищі початкової школи розкриває перспективи для майбутніх педагогів для фахового росту, для самовдосконалення, для навчання разом з учнями.

Таким чином, в процесі дослідження ми обґрунтували педагогічні умови формування готовності майбутніх вчителів початкових класів до застосування інтерактивних технологій навчання. На нашу думку, це: активізація мотивації майбутніх педагогів до ефективного застосування інтерактивних технологій в освітньому просторі початкової школи; удосконалення змістового компоненту фахової підготовки; використання різних видів педагогічної практики.

Список використаних джерел

1. Гончаренко, С. У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Зязюн І. А. Система сукупних компетенцій і компетентностей у структурі педагогічної діяльності й дій вчителя / І. А. Зязюн // Педагогіка і психологія. – № 3. – 2014. – С. 18–27.
3. Кара С. І. Формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі педагогічної практики : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / С. І. Кара // Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. – Житомир, 2012. – 20 с.
4. Кузь В. Кадри для «школи нового покоління» / В. Кузь // Вища освіта України. – 2002. – № 3. – С.31–34.
5. Лалак Н. В. Організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів початкової школи до використання інтерактивних технологій навчання / Н. В. Лалак, М. В. Мішко // Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науковопрактичної конференції, 17-18 травня 2018 р., Мукачєво / Ред.кол. : Т. Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : Вид-во МДУ, 2018. – С. 139–141

УДК 378.011.3

Липчєй Мирослава Василівна,
магістр спеціальності «Початкова освіта»,
Мукачєвський державний університет

ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Зростання вимог до професійної підготовки фахівців у сучасних умовах конкуренції на ринку праці потребує реалізації інноваційних підходів до

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>